

Nr 45.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om explosiva varor.

Genom en den 1 april 1949 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 180, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden velat inhämta riksdagens yttrande över följande vid propositionen fogade förslag till

Förordning om explosiva varor.

Häri genom förordnas som följer.

1 KAP.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Med explosiva varor förstås i denna förordning varor, som bestå av eller innehålla explosiva eller pyrotekniska ämnen.

Till explosiva varor hänföres ej explosiva luft- och gasblandningar, ej heller tändstickor.

Bestämmelserna i denna förordning skola icke gälla beträffande läkemedel och uteslutande för tillverkning därav avsedda varor, som innehålla eller bestå av explosiva ämnen; dock må kommerskollegium i den utsträckning som finnes påkallad föreskriva, att tillverkning annorstädes än å apotek av sådana läkemedel och varor samt transport av sistnämnda varor skola vara underkastade förordningens bestämmelser.

2 §.

Denna förordning skall allenast i den mån Kungl. Maj:t särskilt förordnar därom äga tillämpning på försvarets fabriker, verkstäder, forskningsanstalter och förråd samt kronan tillhöriga explosiva varor, som äro avsedda för försvarets behov. Vad i denna förordning stadgas om transport skall dock utan sådant särskilt förordnande gälla även explosiva varor som nyss nämnts, såvida icke transporten sker under ledning av militärbefäl eller annan av försvarsmyndighet förordnad person.

Beträffande ammunition och tändmedel, som avses i vapenförordningen, samt hagelpatroner och härför avsedda tändhattar skola bestämmelserna i 5 och 7 kapitlen av denna förordning äga tillämpning allenast på tillverkarens och handlandes befattning med sådana varor i och för rörelsen.

3 §.

1 mom. Explosiva varor indelas i denna förordning i följande huvudslag, nämligen

sprängämnen, såsom dynamit, nitrocellulosa, nitroglycerin och trotyl,

krut, såsom kanonkrut, gevärskrut och svartkrut,

ammunition, såsom hagel- och kulpatroner, patroner för slaktmasker samt laddade patron- och laddningshylsor, granater, bomber och minor,

tändmedel, såsom sprängkapslar, tändhattar och stubin, samt

pyrotekniska varor, såsom fyrverkeripjäser, icke explosiva brand- och rökbombor samt explosiva leksaker.

2 mom. Med hänsyn till den olika farligheten vid transport hänföres de explosiva varorna till transportklasserna A, B, C, D och E. De olika transportklasserna omfatta följande varuslag, nämligen

transportklass A knallkvicksilver, nitroglycerin och andra högkänsliga explosivämnen samt ammunition och tändmedel, som icke kunna anses transportsäkra,

transportklass B sprängkraftiga tändmedel i allmänhet, såsom sprängkapslar och detonerande stubin,

transportklass C dynamit, svartkrut samt därmed i avseende å transportsäkerhet jämförliga sprängämnen och krut,

transportklass D mindre känsliga sprängämnen, röksvagt krut, militär ammunition i allmänhet samt därmed i avseende å transportsäkerhet jämförliga pyrotekniska varor, samt

transportklass E annan ammunition än ovan nämnts, icke sprängkraftiga tändmedel i allmänhet, såsom tändhattar och snabbstubin, samt därmed i avseende å transportsäkerhet jämförliga pyrotekniska varor.

3 mom. Med militär explosiv vara förstås i denna förordning explosiv vara, som är avsedd uteslutande eller huvudsakligen för militärt ändamål.

4 §.

1 mom. Uppstår fråga, huruvida viss vara skall anses som explosiv, tillkommer det kommerskollegium att avgöra frågan.

Allenast sådana explosiva varor, som blivit av kommerskollegium godkända, må tillverkas eller innehavas inom riket eller dit införas. Utan hinder härav må dock varor, som icke godkänts, tillverkas eller införas i ringa myckenhet för anställande av försök enligt vad därom stadgas i 9, 12 och 54 §§.

Explosiv vara, för vilken åtgärder eller anordningar, som angivas i denna förordning eller med stöd därav utfärdade tillämpningsföreskrifter, icke kunna anses utgöra betryggande skydd mot explosion eller vars användning kan befaras medföra särskilda olägenheter ur ordningssynpunkt, må icke godkännas för tillverkning, innehav eller införsel.

2 mom. Då skäl äro därtill, äger kommerskollegium medgiva, att bestämmelserna i denna förordning helt eller delvis icke skola vara tillämpliga på viss explosiv vara.

3 mom. Med tillämpning av bestämmelserna i denna förordning avgör kommerskollegium till vilket huvudslag och till vilken transportklass explosiv vara är att hänföra samt, efter samråd med krigsmaterielinspektionen inom handelsdepartementet, huruvida explosiv vara skall anses som militär explosiv vara.

4 mom. För explosiv varas godkännande eller hänförande till visst slag eller viss transportklass eller för medgivande att bestämmelserna i denna förordning helt eller delvis icke skola äga tillämpning på viss explosiv vara äger kommerskollegium meddela de villkor och föreskrifter, som finnas påkallade.

5 §.

Kommerskollegium skall utgiva en systematisk förteckning över samtliga explosiva varor, som godkänts enligt 4 § 1 mom. Förteckningen skall lämna uppgift om kollegii beslut beträffande olika slag av explosiva varor samt innehålla hänvisningar till de särskilda bestämmelser, som förekomma för vissa varuslag. Har kollegium meddelat föreskrift som i 1 § tredje stycket sägs, skall förteckningen innehålla uppgift jämväl därom.

6 §.

Varje med stöd av denna förordning meddelat tillstånd eller godkännande må av vederbörande myndighet ändras eller återkallas, om gällande bestämmelser icke iakttagas eller förutsättningarna för meddelandet av tillståndet eller godkännandet rubbats eller icke längre äro för handen, eller om det påkallas av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet eller andra förhållanden av synnerlig vikt.

Har myndighet ändrat eller återkallat tillstånd, beträffande vilket särskilt tillståndsbevis utfärdats, åligger det efter anmaning tillståndshavaren att till myndigheten ofördröjligen avlämna beviset.

2 KAP.

Om tillverkning.

7 §.

Med tillverkning av explosiv vara förstås i denna förordning varje förfarande, varigenom dylik vara framställes av icke explosiva ämnen eller förarbetas till annan explosiv vara. Till tillverkning hänföres dock icke klargöring av ammunitionseffekter, montering av tändmedel eller liknande åtgärd för explosiv varas färdigställande, därest den på grund av varans beskaffenhet samt sättet för varans transport och användning normalt företages i samband med förbrukningen.

Såsom fabriksmässig betecknas tillverkning, där flera än tre personer sys-selsättas.

8 §.

Då skäl äro därtill, äger kommerskollegium föreskriva, att explosiv vara må tillverkas allenast för visst eller vissa ändamål. Kollegium må ock helt förbjuda tillverkningsförfarande, som är förenat med särskild fara.

9 §.

Explosiv vara må icke i andra fall än i andra, tredje och fjärde styckena sägs tillverkas utan tillstånd av länsstyrelsen. Att för tillverkning av explosiv vara, som tillika är att hänföra till krigsmateriel, härjämte erfordras tillstånd av Kungl. Maj:t, framgår av bestämmelserna i förordningen den 20 juni 1935 (nr 395) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m.

Vid fabrik, som med vederbörligt tillstånd inrättats för tillverkning av visst eller vissa slag av explosiva varor, må utan särskilt tillstånd andra explosiva varor, även sådana som icke godkänts av kommerskollegium enligt 4 § 1 mom., försöksvis framställas i den omfattning, som erfordras för att bedöma varornas praktiska användbarhet. Försöksframställningen må dock icke avse varor av annat huvudslag än fabriktillståndet omfattar, med mindre sprängämnesinspektionen medgivit detta. Försöksvis framställda varor må ej utlämnas från fabriken för annat ändamål än anställande av försök under fabriksföreståndares eller avdelningsföreståndares tillsyn och ansvar eller under kontroll som föreskrivits av sprängämnesinspektionen.

Å laboratorier vid rikets universitet, högskolor, andra statliga eller statsunderstödda forskningsanstalter, högre allmänna och tekniska läroverk samt liknande läroanstalter må utan tillstånd och utan att nedanstående bestämmelser i detta kapitel iakttagas under vederbörande lärares eller forskares ledning och ansvar explosiva varor, även icke godkända, framställas i den omfattning, som erfordras för laboratoriemässiga försök. Explosiv vara, som icke omedelbart förbrukas vid sådant försök, skall snarast oskadliggöras.

Envar som jämlikt bestämmelserna i vapenförordningen äger innehava hagel- eller annat jaktgevär eller sportgevär må utan tillstånd och utan att iakttaga föreskrifterna nedan i detta kapitel ladda ammunition till geväret för eget bruk.

10 §.

Tillstånd att tillverka explosiva varor må av länsstyrelsen meddelas den, som är behörig att idka fabriks- och hantverksrörelse i allmänhet och prövas lämplig att driva tillverkningen. Skall tillverkningen avse explosiv vara, som tillika är att hänföra till krigsmateriel, må länsstyrelsen icke bevilja tillstånd åt annan än den, som erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd enligt förordningen om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m.

Där ej särskilda skäl föranleda till annat, skall ansökan om tillstånd till fabriksmässig tillverkning av länsstyrelsen på sökandens bekostnad kungöras i tidning i orten. Härvid skall utsättas viss tid, inom vilken erinringar mot ansökningen skola göras hos länsstyrelsen. Intill utgången av denna tid skall ett exemplar av erforderliga handlingar förvaras tillgängligt hos polismyndigheten i orten. Underrättelse härom skall intagas i kungörelsen. Beviljas sedermera tillstånd, skall detta beslut kungöras på samma sätt.

Länsstyrelsens tillstånd skall avse visst eller vissa slag av explosiva varor och skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga. Tillverkningstillstånd medför rätt att förvärva explosiva varor, som erfordras för tillverkningen.

Tillstånd att tillverka explosiva varor annorledes än fabriksmässigt må blott avse laddning av handvapenammunition och tillverkning av pyrotekniska varor.

11 §.

Tillverkning av explosiva varor skall förestås av en av länsstyrelsen godkänd föreståndare. Vid anläggning av större omfattning må särskilda föreståndare godkännas för olika avdelningar. För föreståndare skall finnas av länsstyrelsen godkänd vikarie, såvida icke länsstyrelsen med hänsyn till rörelsens ringa omfattning medgivit undantag härifrån.

Föreståndare är ansvarig för att rörelsen drives på behörigt sätt i tekniskt avseende samt att denna förordning och med stöd därav meddelade föreskrifter och beslut efterföljas. Han skall, då tillverkning av explosiv vara pågår, själv eller genom vikarie öva tillsyn över tillverkningen. Föreståndare vid fabrik eller vikarie, som vid förfall för föreståndaren inträtt i dennes ställe, skall hava sin bostad i närheten av fabriken, där ej länsstyrelsen medgivit annat.

Vid fabriksmässig tillverkning må ej annan godkännas såsom föreståndare eller vikarie än den, som äger erforderliga teoretiska kunskaper och praktisk erfarenhet i sådan tillverkning, som skall förekomma vid fabriken, samt i övrigt prövas lämplig. Såsom vikarie för föreståndare vid svartkrutbruk eller fabrik för tillverkning endast av blandningssprängämnen med låg känslighet må dock godkännas lämplig person med allenast praktisk erfarenhet.

Vid annan än fabriksmässig tillverkning må såsom föreståndare eller vikarie godkännas lämplig person, som äger praktisk erfarenhet i den tillverkning varom fråga är.

12 §.

Utän hinder av vad i 10 och 11 §§ stadgas må person, som äger erforderliga teoretiska insikter och i övrigt prövas lämplig, beviljas tillstånd att tillverka explosiva varor av visst eller vissa slag, även sådana som icke godkännas av kommerskollegium enligt 4 § 1 mom., försöksvis i uppfinnings-, undervisnings- eller vetenskapligt syfte. Sådant tillstånd må ej avse tillverkning i större omfattning än som erfordras för att bedöma varornas praktiska användbarhet. Tillståndet skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga, och medför jämväl rätt att förvärva explosiva varor, som erfordras för tillverkningen. Tillverkad vara må icke utlämnas för annat ändamål än anställande av försök under kontroll, som föreskrivits av sprängämnesinspektionen.

13 §.

Tillverkning av explosiv vara må icke äga rum å plats, där tillverkningen kan medföra särskild fara för omgivningen.

Tillverkningsställe må ej vara beläget inom tätbebyggt område. Tillverkning av sprängämnen, krut, sprängladdad ammunition eller sprängkraftiga tändmedel må ej bedrivas på mindre avstånd än 5 000 meter från område som nyss sagts, 500 meter från offentlig byggnad, station å till allmän trafik upplåten järnväg eller annans hus, vari människor bo eller eljest varaktigt uppehålla sig, eller 200 meter från allmän väg eller från järnväg eller farled, som är upplåten till allmän trafik, eller från gränsen till annans fasta egendom, såvida ej ägaren till egendomen annat medgivit.

Där tillverkningen är av mindre farlig beskaffenhet eller skall ske i ringa omfattning eller där eljest synnerliga skäl äro därtill, må länsstyrelsen medgiva undantag från bestämmelserna i andra stycket.

14 §.

Anläggning för tillverkning av explosiva varor skall vara så inrättad och rörelsen bedrivas så, att faran för omgivningen och de i rörelsen sysselsatta blir så ringa som möjligt. Härjämte skall tillses att erforderlig säkerhet vinnes för att explosiva varor icke åtkommas av obehöriga. Närmare bestämmelser i dessa ämnen samt erforderliga ordningsföreskrifter för tillverkningsställen utfärdas av kommerskollegium. Innan bestämmelser av byggnadsteknisk natur meddelas, skall kollegium samråda med byggnadsstyrelsen. Kan härvid i någon fråga enighet icke uppnås, skall frågan hänskjutas till Kungl. Maj:ts avgörande.

Tillverkare skall föra böcker om sitt innehav av explosiva varor i den utsträckning som kommerskollegium föreskriver. Sådän bok skall förvaras tio år från den dag sista anteckningen gjordes.

15 §.

Ej må tillverkning av explosiva varor påbörjas förrän vid avsyning, som länsstyrelsen låtit verkställa, befunnits, att tillverknings- och förvaringslokaler samt övriga anordningar och förhållanden överensstamma med gällande föreskrifter och länsstyrelsens tillstånd. Konstateras någon avvikelse, skall rättelse vidtagas och därefter förnyad avsyning ske.

16 §.

Från vad länsstyrelse föreskrivit i beslut om tillstånd till tillverkning av explosiva varor äger sprängämnesinspektionen medgiva avvikelse, då fråga

är om utbyte av maskiner eller ändring av tillverkningsmetod eller sådan ändring av byggnad, som icke utgör nybyggnad, samt utbytet eller ändringen icke medför ökad fara. Om sådant medgivande skall inspektionen underrätta länsstyrelsen.

17 §.

Vill tillverkare icke vidare utnyttja honom medgiven rätt att tillverka explosiv vara, skall han göra anmälan därom till länsstyrelsen, som har att återkalla det meddelade tillståndet.

Har vid fabrik eller annat tillverkningsställe tillverkningen av explosiva varor icke igångsatts inom ett år efter avsyningen eller har tillverkningen varit helt inställd under längre tid i följd än ett år eller under större delen av de senaste två kalenderåren, skall tillståndshavaren göra anmälan därom till länsstyrelsen. Där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, skall länsstyrelsen återkalla tillverkningstillståndet eller föreskriva, att tillverkningen icke må börja eller återupptagas förrän vid förnyad avsyning konstaterats, att tillverknings- och förvaringslokaler samt övriga anordningar och förhållanden överensstämma med gällande föreskrifter och länsstyrelsens beslut.

18 §.

Övergår tillverkningsställe till ny innehavare och vill denne fortsätta rörelsen, skall han inom en månad göra ansökan därom hos länsstyrelsen. I avvaktan på länsstyrelsens beslut må rörelsen fortsättas under godkänd föreståndares eller vikaries ledning.

Har tillverkare avlidit eller råkat i konkurs, må utan hinder därav rörelsen fortsättas för dödsboets eller konkursboets räkning under längst ett år från dödsfallet eller första borgenärssammanträdet i konkursen, under förutsättning att anmälan göres till länsstyrelsen inom en månad från nämnda tidpunkt och rörelsen förestås av godkänd föreståndare.

3 KAP.

Förpackning och märkning.

19 §.

Explosiv vara skall, då den såsom färdig handelsvara utlämnas från tillverkningsställe eller från handelsrörelse, vara förpackad på ett ändamålsenligt och betryggande sätt.

I samma kärl eller låda må icke packas flera slag av explosiva varor, såvida ej kommerskollegium beträffande ifrågavarande varuslag medgivit sampackning. Utan kollegii medgivande må ej i kärl eller låda, som innehåller explosiv vara, inrymmas annat föremål, som icke erfordras för varans förpackning.

Där ej kommerskollegium medgivit annat, skall ytterförpackning vara märkt så, att varans egenskap av explosiv vara samt transportklass tydligt framgå.

20 §.

Det ankommer på kommerskollegium att utfärda de ytterligare föreskrifter angående förpackning och märkning av explosiva varor, som finnas erforderliga.

4 KAP.

Om handel.

21 §.

Handel med explosiva varor må icke bedrivas av annan än den, som erhållit tillstånd därtill av länsstyrelsen. Tillståndet skall avse visst eller vissa slag eller huvudslag av explosiva varor eller ock dylika varor i allmänhet och skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

Utan hinder av vad i första stycket sägs må den, som innehar tillstånd att tillverka explosiv vara av visst slag, idka handel med sådan vara av egen eller annans tillverkning från tillverkningsstället eller från upplagsmagasin, som han jämlikt 45 § erhållit tillstånd att anordna för ändamålet. Behörig tillverkare av sprängämnen, krut eller ammunition må från plats som nyss sagts utan särskilt tillstånd idka handel jämväl med tändmedel.

22 §.

Tillstånd till handel med explosiva varor må meddelas allenast där behov av rörelsen föreligger. Utan behovsprövning må dock behörig vapenhandlare beviljas tillstånd att idka handel med ammunition till vapen, som han äger sälja.

Ej må tillstånd meddelas annan än den, som är behörig att idka handel i allmänhet och prövas lämplig att driva rörelsen. Skall bolag eller förening utöva rörelsen, skall denna förestås av en av länsstyrelsen godkänd föreståndare som är ansvarig för verksamhetens behöriga utövande. Vid förfall för tillståndshavare eller föreståndare må i dennes ställe rörelsen förestås av en av länsstyrelsen godkänd vikarie. Föreståndare och vikarie skola uppfylla de för tillståndshavare föreskrivna villkoren.

23 §.

Den som erhållit tillstånd att idka handel med explosiva varor må icke påbörja rörelsen förrän vid avsyning, som länsstyrelsen låtit verkställa, befunnits, att handels- och förvaringslokaler äro belägna och inrättade i överensstämmelse med gällande föreskrifter och länsstyrelsens beslut. Konstateras någon avvikelse, skall rättelse vidtagas och därefter förnyad avsyning ske.

24 §.

I samband med handel må explosiv vara överlätas allenast till den, som äger innehava densamma. Till annan än behörig tillverkare eller behörig handlande må icke överlätas större myckenhet än förvärvaren enligt företett tillståndsbevis eller utan tillstånd äger förvärva eller på en gång innehava.

Handlande skall föra inköps- och försäljningsbok samt anteckna gjord överlåtelse å förvärvares tillståndsbevis i den utsträckning och enligt de närmare föreskrifter, som kommerskollegium fastställer. Beträffande anteckning å tillståndsbevis om överlåtelse av ammunition och tändmedel, som avses i vapenförordningen, skall iakttagas vad i nämnda förordning sägs. Inköps- och försäljningsbok skall förvaras tio år från den dag sista anteckningen gjordes.

Ej må sprängämnen, krut eller sprängkraftiga tändmedel utlämnas till ombud, som icke fyllt aderton år. Då förhållandena giva anledning därtill, skall utlämnande av explosiv vara vägras, med mindre mottagaren legitimerar sig på tillfredsställande sätt och lämnar kvitto å den mottagna varan samt, där han uppträder såsom ombud för annan, företer vederbörlig fullmakt.

25 §.

Vill någon, som erhållit tillstånd att idka handel med explosiva varor, icke vidare driva sådan rörelse, skall han göra anmälan till länsstyrelsen, som har att återkalla tillståndet.

Har handlande som i första stycket sägs överlåtit rörelsen eller avlidit eller råkat i konkurs, skall i fråga om rörelsens fortsatta bedrivande vad i 18 § stadgas äga motsvarande tillämpning; dock vare i fall som angives i andra stycket av nämnda paragraf godkänd vikarie likställd med godkänd föreståndare.

5 KAP.

Om innehav, förvärv och förvaring.

Allmänna bestämmelser.

26 §.

Explosiv vara må innehavas allenast av den, som erhållit tillstånd därtill i den ordning som sägs i detta kapitel.

Vad i första stycket stadgas äger icke tillämpning på sprängämnesinspektionen eller polismyndighet eller på den, som är berättigad att tillverka eller på grund av tillverkningstillstånd förvärva den vara varom fråga är eller att idka handel därmed, eller på arbetstagare i fall som avses i 28 §.

Att undantag från bestämmelsen i första stycket må medgivas av kommerskollegium beträffande viss explosiv vara framgår av 4 § 2 mom. Där ej annat angivits i tillståndsbeviset, innefattar tillstånd att innehava explosiv vara rätt att förvärva varan allenast från den som äger idka handel därmed.

Den som på grund av tillstånd eller eljest behörigen innehar explosiv vara må överlåta densamma allenast till den, som är berättigad att förvärva varan från honom.

27 §.

Ej må tillstånd att innehava explosiv vara meddelas annan än den, som kan antagas komma att handhava varan med nödig aktsamhet och icke missbruka densamma.

Tillstånd att innehava sprängämnen, annat krut än jaktkrut eller sprängkraftiga tändmedel må meddelas allenast i fall där behov av varan i sökandens rörelse eller verksamhet föreligger.

Förråd av explosiva varor, som bolag eller förening erhållit tillstånd att innehava, skall förestås av en av tillståndsmyndigheten godkänd föreståndare, som är ansvarig för de explosiva varornas vård och användning. Vid förfall för tillståndshavare eller föreståndare må i dennes ställe förrådet förestås av en av tillståndsmyndigheten godkänd vikarie. Föreståndare och vikarie skola uppfylla de för tillståndshavare föreskrivna villkoren.

28 §.

Där så erfordras för utförande av visst arbete, må arbetsgivare överlämna explosiv vara till arbetstagare att av denne på eget ansvar innehavas för arbetsgivarens räkning, under förutsättning att arbetstagaren fyllt aderton år och kan antagas komma att handhava varan med nödig aktsamhet och icke missbruka densamma.

Större myckenhet må icke på en gång utlämnas än som beräknas motsvara arbetstagarens dagsförbrukning, såvida icke särskilda förhållanden nödvändigösa större tilldelning. Arbetsgivaren skall tillse, att arbetstagaren

har möjlighet att förvara de explosiva varorna i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel.

Om utlämnade myckenheter explosiv vara skall arbetsgivaren föra anteckningar enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av kommerskollegium. Sådana anteckningar skola förvaras under två år.

29 §.

Militär explosiv vara må med de undantag, som kommerskollegium efter samråd med krigsmaterielinspektionen bestämmer, icke förvärvas eller innehavas av annan än kronan eller den, som erhållit tillstånd att tillverka sådan vara.

30 §.

Är någon, som behörigen kommit i besittning av explosiv vara, icke längre berättigad att innehava densamma, skall han ofördröjligen oskadliggöra varan eller överlåta densamma till någon, som är berättigad att förvärva varan från honom, eller överlämna den till polismyndigheten i orten för oskadliggörande. Då särskilda skäl äro därtill, må polismyndigheten medgiva anstånd med åtgärd som nu sagts.

Kommer någon i besittning av explosiv vara utan att äga behörighet att innehava densamma, skall han göra anmälan därom till polismyndigheten i orten. Denna har att förordna hur med varan skall förfaras.

31 §.

Envar som innehar explosiv vara är skyldig förvara och handhava varan så, att det föreligger tillfredsställande säkerhet för att den ej åtkommes av obehörig eller vållar skada genom antändning eller explosion.

Förråd av explosiv vara skall vara beläget på betryggande avstånd från annat förråd av sådan vara.

Olika slag av explosiva varor må med iakttagande av nödig försiktighet förvaras i samma förvaringsrum, såvida icke kommerskollegium beträffande särskilda varuslag meddelat förbud mot samförvaring.

32 §.

Under iakttagande av vad nedan i detta kapitel stadgas om olika slag av förråd, nämligen förbrukningsförråd (mindre och större), kringföringsförråd, handförråd å arbetsplats, handelsförråd samt förråd i fabriks- och upplagsmagasin, har kommerskollegium att utfärda ordningsföreskrifter beträffande förvaringen av explosiva varor samt närmare bestämmelser om hur förvaringsrum för förråden skola vara belägna och beskaffade.

Innan bestämmelser av byggnadsteknisk natur utfärdas, skall kommerskollegium samråda med byggnadsstyrelsen. Kan härvid i någon fråga enighet icke uppnås, skall frågan hänskjutas till Kungl. Maj:ts avgörande.

33 §.

Då synnerliga skäl äro därtill, äger länsstyrelsen medgiva undantag från denna förordnings bestämmelser om förvaringsrums belägenhet och beskaffenhet ävensom från kommerskollegii föreskrifter härutinnan. Sådant medgivande må förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

34 §.

Vad i detta kapitel stadgas om sprängämnen skall äga tillämpning jämväl beträffande presskroppar av sprängämnen och annan dylik ammunition.

Mindre förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel.

35 §.

Vill förbrukare samtidigt på samma ställe innehava högst 5 kilogram sprängämnen och krut samt 100 sprängkapslar (mindre förbrukningsförråd av sådana varor), har han att ansöka om tillstånd därtill hos polismyndigheten i den ort, där varan skall förvaras. Polismyndighet äger förordna polisman att mottaga sådan ansökan och utlämna tillståndsbevis.

Använder sökande yrkesmässigt sprängämnen och giver förbrukningens storlek skäligen anledning därtill eller föreligga eljest särskilda skäl, äger polismyndigheten förordna, att bestämmelserna angående större förbrukningsförråd skola äga tillämpning.

36 §.

Tillstånd att innehava mindre förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel må icke meddelas för längre tid än tre år. Då tillstånd beviljas, skall polismyndigheten ange den största myckenhet av varje varuslag, som må på en gång innehavas, ävensom den myckenhet som sammanlagt må förvärfvas årligen eller under den tid tillståndet gäller. I övrigt skola meddelas de föreskrifter och villkor, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

37 §.

Mindre förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel skall ligga på betryggande avstånd från byggnad, som bebos av annan än den som är ansvarig för förrådet och hans familj, samt från andra ställen, där människor varaktigt uppehålla sig eller där mycket folk plägar komma tillsammans, ävensom från allmänt trafikerad väg, gata, järnväg och farled. Tillfälligt undantag härifrån må dock medgivas, där detta prövas erforderligt för sprängningsarbete inom tätbebyggt område.

Större förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel.

38 §.

Större förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel må omfatta högst 60 kilogram sprängämnen och krut samt 3 kilogram sprängkraftiga tändmedel, därav högst 1 200 sprängkapslar.

Har förbrukare behov av att samtidigt på samma ställe förvara större myckenhet sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel än i första stycket sågs och äro omständigheterna sådana, att det icke skäligen kan krävas, att upplagsmagasin anordnas, äger tillståndsmyndigheten medgiva, att ovan angivna myckenheter må överskridas under förutsättning att förrådet fördelas på flera förvaringsrum, belägna på betryggande avstånd från varandra och inrymmande vart och ett högst de i första stycket angivna myckenheterna.

Beträffande belägenheten av större förbrukningsförråd skola i övrigt bestämmelserna i 37 § äga motsvarande tillämpning.

39 §.

1 mom. Tillstånd att innehava större förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel meddelas av polismyndigheten i den ort, där förrådet skall förvaras, såvida förrådet skall vara inrymt i förvaringspersedel, som tillverkats under sprängämnesinspektionens kontroll.

I fall som i första stycket avses må tillstånd icke meddelas för längre tid än tre år. Är fråga om stationärt förråd, må dock efter besiktning giltighetstiden för tillståndet utsträckas till fem år.

Då tillstånd beviljas, skall polismyndigheten angiva den största myckenhet av varje varuslag, som må på en gång innehavas. Om skäl äro därtill, skall jämväl föreskrivas att endast viss begränsad myckenhet sammanlagt må förvärfvas årligen eller under den tid tillståndet gäller. I övrigt skall polismyndigheten meddela de föreskrifter och villkor, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

2 mom. Skall större förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel förvaras i annat förvaringsrum än i 1 mom. sägs, ankommer det på länsstyrelsen att meddela tillstånd. Härvid skola bestämmelserna i 1 mom. tredje stycket äga motsvarande tillämpning.

Tillstånd må av länsstyrelse meddelas att gälla tills vidare under förutsättning att förvaringsrummets beskaffenhet är likvärdig med den som föreskrives för upplagsmagasin.

Ej må explosiva varor inläggas i förvaringsrum varom i detta moment är fråga förrän vid avsyning, som länsstyrelsen låtit verkställa, befunnits, att förvaringsrummet är inrättat i överensstämmelse med länsstyrelsens tillståndsbeslut. Konstateras någon avvikelse, skall rättelse vidtagas och där-efter förnyad avsyning ske.

Kringföringsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel.

40 §.

1 mom. Vill någon, som utför sprängningsarbeten å skilda orter, medföra mindre eller större förbrukningsförråd av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel utan att i varje särskilt fall inhämta tillstånd enligt bestämmelserna i 35 eller 39 §, har han att hos länsstyrelsen ansöka om tillstånd att innehava kringföringsförråd av sådana varor.

Kringföringsförråd må icke förvaras inom tätbebyggt område.

Tillstånd att innehava förråd varom här är fråga skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

2 mom. Vill någon, som har att utföra sprängningsarbete i farled eller liknande arbete, ombord å fartyg medföra för ändamålet erforderliga explosiva varor, skall vad i 1 mom. stadgas äga motsvarande tillämpning.

Handförråd å arbetsplats av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel.

41 §.

Under arbetsuppehåll på arbetsplats må handförråd om högst 5 kilogram sprängämnen och krut samt 100 sprängkapslar tillfälligt förvaras annorstädes än i det förvaringsrum, varifrån det uttagits, om det på grund av arbetsplatsens avlägsna belägenhet skulle vara förenat med avsevärda olägenheter att återställa handförrådet. Härvid skall dock iakttagas att förvaringsplatsen ligger på betryggande avstånd från byggnader, ställen och kommunikationsleder, som i 37 § avses.

Då synnerliga skäl äro därtill, äger polismyndigheten i orten medgiva, att även större handförråd än i första stycket avses må förvaras på sätt där angives. Sådant medgivande skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

Förbrukningsförråd av ammunition, icke sprängkraftiga tändmedel och pyrotekniska varor.

42 §.

Vill förbrukare innehava ammunition, icke sprängkraftiga tändmedel eller pyrotekniska varor, har han att inhämta tillstånd därtill av polismyndigheten i orten. Då sådant tillstånd beviljas, skall polismyndigheten meddela de villkor och föreskrifter beträffande varumängd, förvaringsrum och andra förhållanden, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

Handelsförråd.

43 §.

Handelsförråd må innehålla högst 60 kilogram sprängämnen och krut, 10 kilogram sprängkraftiga tändmedel samt 100 kilogram pyrotekniska varor ävensom ammunition och icke sprängkraftiga tändmedel till de myckenheter, som länsstyrelsen i varje särskilt fall föreskriver.

Handelsförråd må anordnas inom tätbebyggt område allenast under förutsättning att det erfordras för att tillgodose handelns behov och att förvaringen kan ordnas på ett ur säkerhetssynpunkt nöjaktigt sätt.

Handelsförråd av sprängämnen, krut eller sprängkraftiga tändmedel skall vara beläget på betryggande avstånd från kyrka, biograf eller annan större samlingslokal samt i övrigt förlagt och anordnat så, att mera omfattande skadeverkningar av en explosion förebyggas.

Fabriks- och upplagsmagasin.

44 §.

Beträffande magasin beläget i anslutning till tillverkningsställe som i 2 kapitlet avses (fabriksmagasin) skola bestämmelserna i 2 kapitlet i tillämpliga delar gälla. Där ej synnerliga skäl föranleda till annat, må länsstyrelsen icke medgiva, att större myckenhet explosiva varor än 50 000 kilogram inrymmes i sådant magasin. I fråga om ammunition skall härvid inräknas endast vikten av explosiva och pyrotekniska ämnen.

45 §.

Vill tillverkare som avses i 2 kapitlet förvara explosiva varor annorstädes än i anslutning till tillverkningsstället eller vill handlande eller förbrukare samtidigt på samma ställe innehava större myckenhet explosiva varor än som må förvaras i handelsförråd eller förbrukningsförråd, skall han hos länsstyrelsen i det län, där varorna skola förvaras, ansöka om tillstånd att anordna upplagsmagasin.

Upplagsmagasin må icke vara beläget å plats, där det kan medföra särskild fara för omgivningen.

Magasin varom här är fråga må icke ligga inom tätbebyggt område. Skall sådant magasin inrymma sprängämnen, krut, sprängladdad ammunition eller sprängkraftiga tändmedel, skall det ligga på betryggande avstånd från bostäder och andra ställen, där människor varaktigt uppehålla sig eller där mycket folk plägar komma tillsammans, ävensom från allmänt trafikerad väg, gata, järnväg och farled.

46 §.

Då tillstånd att anordna upplagsmagasin beviljas, skall länsstyrelsen meddela de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga. Endast om synnerliga skäl äro därtill, äger länsstyrelsen medgiva, att

större myckenhet explosiva varor än 25 000 kilogram inrymmes i samma magasin. I fråga om ammunition skall härvid inräknas endast vikten av explosiva och pyrotekniska ämnen.

Beträffande upplagsmagasin skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i 10 § andra stycket, 14 § andra stycket samt 15—17 §§ stadgas.

6 KAP.

Om transport.

47 §.

Med transport av explosiv vara avses varje förflyttning av sådan vara mellan tillverknings-, försäljnings-, förvarings- och förbrukningsställen med undantag av förflyttning inom fabriksområde för tillverkning av sådan vara eller inom gruva, stenbrott eller annat dylikt förbrukningsställe eller mellan förvarings- och förbrukningsställen, som äro belägna på samma fastighet eller eljest i anslutning till varandra. Förflyttning på allmän väg räknas dock städse som transport.

48 §.

Explosiv vara skall vid transport vara förpackad och märkt på sätt kommerskollegium föreskrivit. Den skall behandlas med nödig försiktighet.

Icke färdig handelsvara må ej transporteras utan tillstånd av länsstyrelsen i det län, varifrån transporten utgår. Sådant tillstånd skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas påkallade.

49 §.

Till transportklass A hänförlig vara må icke transporteras utanför ställe, där varan tillverkats, eller utanför förbrukningsställe, där varan färdigställt för användning, såvida icke länsstyrelsen i det län, varifrån transporten utgår, lämnat tillstånd därtill. Sådant tillstånd skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

Explosiv vara tillhörande transportklass B, C eller D må transporteras endast under iakttagande av de särskilda föreskrifter, som finnas meddelade för transport av vara av ifrågavarande transportklass.

Explosiv vara, som upptagits i transportklass E, må transporteras utan iakttagande av andra föreskrifter än som i 48 § angivas.

50 §.

1 mom. Explosiv vara, som tillhör transportklass B, C eller D, skall transporteras under tillsyn av behörig person, som har att svara för att gällande transportbestämmelser iakttagas och att varan å bestämelseorten eller å etappställe överlämnas till adressaten eller annan behörig mottagare. Varan skall åtföljas av följesedel, till vilken formulär fastställs av kommerskollegium.

2 mom. Behöriga att för transport mottaga vara som i 1 mom. sägs och att öva tillsyn över transport av sådan vara äro

- a) den som erhållit särskilt tillstånd därtill,
- b) den som är behörig att innehava varan samt godkänd föreståndare och godkänd vikarie för honom,
- c) vid järnvägstransport stationsföreståndare, tågklarare och tågchefhavare samt av dem beordrad järnvägspersonal,
- d) vid transport med motorfordon i linjetrafik för godsbefordran fören, samt

e) vid transport med fartyg redare, befälhavare och av dem beordrad befälspersonal samt av hamnmyndighet förordnad person.

Tillstånd som under a) sägs må meddelas den, som kan antagas äga nödig insikt i fråga om explosiva varors handhavande och som i övrigt prövas lämplig. Bolag eller förening må beviljas dylikt tillstånd, under förutsättning att person, som fyller nyss angivna villkor, samtidigt godkännes såsom föreståndare för verksamheten. Tillstånd och godkännande som nu sagts meddelas av länsstyrelsen. Är fråga om enstaka transport, må tillstånd för enskild person beviljas jämväl av polismyndigheten i orten.

3 mom. Möter vid transport av explosiv vara, som i denna paragraf avses, hinder för att varan överlämnas till adressat eller annan som är behörig mottaga densamma och kan varan icke återställas till avsändaren eller för varuägarens räkning inläggas i förvaringsrum, som i 5 kapitlet sägs, eller ställas under betryggande bevakning, skall anmälan göras till polismyndigheten i orten, som förordnar hur med varan skall förfaras.

51 §.

Det ankommer på kommerskollegium att utfärda föreskrifter om de myckenheter explosiva varor av transportklasserna B, C och D, som må försändas med olika slag av transportmedel. Kollegium har därjämte att föreskriva vad som skall iakttagas vid och i anslutning till transport av nyssnämnda varor. Innan föreskrifter utfärdas rörande transport till lands, skall kollegium samråda med järnvägsstyrelsen och, i ärenden som beröra den yrkesmässiga automobiltrafiken för godsbefordran, jämväl statens biltrafiknämnd. Kan i någon fråga enighet icke uppnås, skall frågan hänskjutas till Kungl. Maj:ts avgörande.

52 §.

Då synnerliga skäl äro därtill, äger länsstyrelsen i det län, varifrån transport utgår, att för särskilt fall medgiva undantag från bestämmelserna i 48 § första stycket första punkten och 50 § 1 mom. samt från de transportföreskrifter, som meddelats av kommerskollegium. Sådant medgivande må förbindas med de villkor och föreskrifter, som finnas erforderliga.

Bestämmelserna ovan i detta kapitel och med stöd därav meddelade föreskrifter äga icke tillämpning, då behörig innehavare av handvapenammunition själv medför högst 50 kilogram dylik vara.

53 §.

Utöver bestämmelserna i denna förordning och med stöd därav meddelade föreskrifter skall beträffande järnvägstransport av explosiva varor gälla vad därom stadgas i gällande järnvägstrafikstadga och vederbörande taxa.

I trafik till och från länder, som äro anslutna till internationella fördraget om godsbefordring å järnväg, skola fördragets föreskrifter lända till efterrättelse.

I fråga om befordran av explosiva varor med allmänna posten och med luftfartyg skall gälla vad därom är särskilt stadgat.

7 KAP.

Om import.

54 §.

1 mom. Explosiv vara, som icke godkänts av kommerskollegium enligt 4 § 1 mom., må införas till riket allenast efter särskilt tillstånd av kollegium. Sådant tillstånd, som jämväl medför rätt att innehava varan, må icke

beviljas för annat ändamål än anställande av försök och må blott avseringa myckenhet. Då tillstånd lämnas, skall kollegium meddela de säkerhetsföreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

2 mom. Tillverkare och handlande äro oförhindrade enligt denna förordning att till riket införa sådana explosiva varor, som de erhållit tillstånd att tillverka eller med vilka de äga rätt att idka handel. I övrigt må godkänd explosiv vara icke införas utan särskilt tillstånd av länsstyrelsen i det län, där varan skall förvaras. Sådant tillstånd, som jämväl medför rätt att innehava varan, må icke meddelas annan än den, som uppfyller de i 27 § föreskrivna villkoren. Införseltillstånd skall förbindas med de villkor och föreskrifter, som i varje särskilt fall finnas erforderliga.

8 KAP.

Vissa särskilda bestämmelser.

55 §.

Den allmänna tillsynen över efterlevnaden av gällande bestämmelser om explosiva varor utövas av länsstyrelserna med biträde av underlydande polismyndigheter.

Sprängämnesinspektionen skall lämna dessa myndigheter erforderligt tekniskt biträde vid tillämpningen av bestämmelserna. Därjämte åligger det inspektionen att medverka i tillsynen över bestämmelsernas efterlevnad, särskilt i vad avser tillverkning av explosiva varor, samt att öva kontroll över tillverkningen av dels flyttbara förvaringspersedlar för sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel och dels dörrar till magasin och liknande förvaringsrum för sådana varor.

När helst det av tillsynsmyndighet som avses i första eller andra stycket påfordras äger myndigheten vinna tillträde till lokal, där explosiv vara tillverkas, förvaras eller hålles till salu, samt till ställe, där sådan vara förbrukas. Tillsynsmyndighet är vidare berättigad att erhålla de upplysningar och de prov å varor och materialier, vilka myndigheten anser sig behöva för sin tillsyn, samt att taga del av böcker och anteckningar, som föras på grund av föreskrift i denna förordning.

Sprängämnesinspektionen äger ock när helst inspektionen det påfordrar vinna tillträde till lokal, där i andra stycket nämnda förvaringspersedlar och dörrar tillverkas.

56 §.

Inträffar explosion i tillverknings- eller förvaringsrum eller vid transport av explosiv vara eller förorsakas genom explosion i samband med användning av explosiv vara mera betydande person- eller egendomsskada, skall anmälan därom ofördröjligen göras till polismyndigheten i orten. Intill dess polis kommit tillstädes, skall såvitt möjligt allt lämnas orubbat på explosionsplatsen.

Polismyndigheten skall verkställa den utredning och vidtaga de åtgärder, som betingas av omständigheterna. Om det icke finnes uppenbart betydelsefullt att så sker, skall polismyndigheten vidarebefordra anmälan till sprängämnesinspektionen. I samband därmed skall upplysning lämnas om vidtagna åtgärder och i förekommande fall protokoll över verkställd utredning översändas.

Har explosiv vara, som kan vålla skada om den kommer i barns eller annan obehörigs hand, stulits eller har sådan vara på annat sätt förkommit

utan att kunna återfinnas vid omedelbart verkställda efterforskningar, skall ock anmälan ofördröjligen göras till polismyndigheten i orten.

57 §.

Hos länsstyrelse skall i lämplig form föras register över samtliga av länsstyrelsen enligt denna förordning meddelade tillstånd och godkännanden.

Hos polismyndighet skall på samma sätt föras register över *dels* i första stycket avsedda, av länsstyrelsen meddelade beslut, som angå polismyndighetens förvaltningsområde, *och dels* av polismyndigheten enligt denna förordning meddelade tillstånd och godkännanden.

I register skall anteckning göras om sådana förhållanden som äro av betydelse för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om explosiva varor.

58 §.

1 *mom.* I samtliga ärenden enligt denna förordning, för vilkas avgörande tekniska synpunkter ha betydelse, skall den beslutande myndigheten, där ej särskilda skäl föranleda till annat, inhämta yttrande från sprängämnesinspektionen. Polismyndighet är dock skyldig att höra inspektionen endast om förhållandena i det enskilda fallet giva särskild anledning därtill.

I ärenden, där kännedom kräves om någons personliga egenskaper eller lämplighet, skall yttrande inhämtas från polismyndigheten i den ort, där vederbörande har sitt hemvist, såvida icke av särskilda skäl sådant yttrande icke finnes erforderligt.

Då vid ärendes avgörande hänsyn bör tagas till ordnings- och säkerhets-synpunkter, skall polismyndigheten i orten höras, såvida icke av särskild anledning sådant yttrande ej är påkallat. Då brandskyddssynpunkter föranleda därtill, skall brandchefen i orten beredas tillfälle att yttra sig.

I övrigt skall i ärenden varom här är fråga yttrande inhämtas från berörda myndigheter i den utsträckning så provas erforderligt.

2 *mom.* Där ej länsstyrelsen annorlunda förordnar, skall avsyning av fabrik förrättas av sprängämnesinspektionen i samråd med polismyndigheten och brandchefen i orten.

Avsyning av annan anläggning än i första stycket sägs skall verkställas av polismyndigheten i orten i samråd med brandchefen därstädes, såvida icke länsstyrelsen på grund av särskilda skäl förordnar, att avsyningen skall verkställas i annan ordning.

Vid avsyning skall sökanden eller ombud för denne beredas tillfälle att närvara.

3 *mom.* Kostnaderna för avsyning eller för sådan besiktning, som myndighet har att förrätta eller finner erforderlig för meddelande av beslut eller avgivande av yttrande, skola bestridas av sökanden enligt de närmare bestämmelser, som kommerskollegium meddelar.

59 §.

Utöver vad förut sagts skall kommerskollegium meddela de föreskrifter och anvisningar beträffande tillämpningen av denna förordning, som finnas påkallade.

Det åligger vidare kollegium att i erforderlig utsträckning fastställa formulär till ansökningsblanketter, tillståndsbevis m. m.

60 §.

Polismyndighets beslut må överklagas hos länsstyrelsen sist å trettionde dagen efter det klaganden erhöi del av beslutet.

Över länsstyrelsens beslut må klagan föras hos Kungl. Maj:t genom be-

svär, som skola hava inkommit till handelsdepartementet inom tid som i första stycket sägs.

Beträffande klagan över sprängämnesinspektionens eller kommerskollegii beslut gäller vad därom är stadgat i vederbörande instruktioner.

Beslut som nu nämnts lända till efterrättelse utan hinder av besvär, intill dess annorlunda förordnas.

9 KAP.

Ansvarsbestämmelser m. m.

61 §.

1 mom. Tillverkar någon eller idkar handel med explosiv vara eller innehar eller förvärvar någon eljest sådan vara utan att vara berättigad därtill, eller

innehar eller förvärvar någon större myckenhet explosiv vara än vad i varje särskilt fall är medgivet, eller

överlåtes explosiv vara i strid mot bestämmelse i 24 § första stycket, straffes med dagsböter eller fängelse.

Vara, som obehörigen tillverkats, innehaves eller förvärvats, skall förklaras förverkad till kronan. Har förseelsen skett av förbiseende eller äro eljest särskilda skäl därtill, äger rätten pröva, huruvida varan skall vara förverkad. Finnes varan ej i behåll, må i stället värdet förklaras förverkat.

2 mom. Inför någon till riket explosiv vara, där enligt 54 § tillstånd härtill erfordras, utan att hava erhållit sådant tillstånd, straffes med dagsböter eller fängelse, och skall den olovligen införda varan förklaras förverkad till kronan. Finnes varan ej i behåll, må i stället värdet förklaras förverkat.

Lika med olovlig införsel anses försök därtill.

3 mom. Bryter tillverkare eller föreståndare för tillverkning eller vikarie för honom mot bestämmelse, som meddelats med stöd av 8 §, eller

transporterar någon explosiv vara, hänförlig till transportklass A, utanför tillverknings- eller förbrukningsställe utan vederbörligt tillstånd eller utan att iakttaga de för transporten meddelade villkoren eller föreskrifterna, straffes med dagsböter.

Beträffande varor, som obehörigen tillverkats eller transporterats, skall vad i 1 mom. sista stycket sägs äga motsvarande tillämpning.

4 mom. Underlåter innehavare av tillståndsbevis att, efter vad i 6 § andra stycket sägs, avlämna beviset, eller

åsidosättes vad i 9 § tredje stycket sista punkten stadgas eller bestämmelse i 11 eller 17 § eller vad i 9 § andra stycket sista punkten eller 12 eller 14 § eller med stöd därav eller av 10 § tredje stycket föreskrivits, eller

uraktlåter tillverkare, handlande, föreståndare för tillverkning eller handelsrörelse eller vikarie för handlande eller föreståndare att iakttaga i 3 kap. eller med stöd därav meddelad föreskrift angående explosiv varas förpackning eller märkning, eller

åsidosättes föreskrift, som meddelats med stöd av 21 § första stycket, eller vad i 22 § andra stycket eller 24 § eller 25 § första stycket stadgas eller föreskrift, som meddelats med stöd av 24 § andra stycket, eller

förvarar någon å förvaringsställe större myckenhet explosiv vara än vad i varje särskilt fall är medgivet, eller förvarar någon explosiv vara å förvaringsställe, som icke är medgivet, eller

åsidosättes vad i 26 § tredje eller fjärde stycket, 27 § tredje stycket, 28 § första eller andra stycket eller 31 § första stycket stadgas eller i 28 § tredje

stycket, 30, 40, 41 eller 46 § eller med stöd därav meddelad föreskrift eller vad med stöd av 31 § tredje stycket eller 32, 33, 36, 39 eller 42 § föreskrivits, eller

bryter någon mot bestämmelse i 50 § 1 eller 3 mom. eller mot vad i 48 § eller med stöd därav eller av 51 § eller 52 § första stycket föreskrivits eller mot föreskrift, som avses i 53 § andra stycket, eller

söker någon genom oriktig uppgift om varans beskaffenhet eller i annat avseende eller genom att underlåta anmälan om varans beskaffenhet att få explosiv vara transporterad i strid mot bestämmelserna i 6 kap. eller föreskrift, som meddelats med stöd därav, eller

åsidosätter någon föreskrift, som med stöd av 54 § meddelats i samband med beviljande av införseltillstånd, eller

underlåter någon att göra anmälan som i 56 § sägs, straffes med dagsböter.

5 mom. Beträdes någon i annat fall än ovan i denna paragraf sägs med vårdslöshet vid handhavande av explosiv vara, straffes med dagsböter.

6 mom. Yppar någon, som har eller haft att utöva tillsyn eller kontroll jämlikt 55 §, obehörigen affärs- eller driftförhållande, varom han under tillsynsverksamheten erhållit kännedom, eller begagnar han sig obehörigen av sådan kännedom,

straffes med dagsböter eller fängelse.

Förseelse som nu sagts må av allmän åklagare åtalas allenast efter anivelse av målsäganden.

7 mom. Är explosiv vara förverkad, vare ock emballage eller kärl, vari den förvaras, förverkat till kronan.

62 §.

Böter tillfalla kronan.

63 §.

Explosiv vara, som tagits i beslag, skall sättas under försegling av den, som verkställt beslaget, samt förvaras på sätt i 31 § föreskrives till dess genom lagakraftvunnen dom avgjorts, om varan skall anses förverkad. Om beslaget och de för varans förvaring vidtagna åtgärderna skall den, som verkställt beslaget, ofördröjligen göra anmälan till sprängämnesinspektionen eller polismyndigheten, som har att meddela erforderliga närmare föreskrifter om varans förvaring.

Explosiv vara, som genom lagakraftvunnen dom förklarats förverkad, skall försäljas på sätt länsstyrelsen bestämmer; länsstyrelsen må dock förordna att varan i stället skall oskadliggöras efter sprängämnesinspektionens eller polismyndighetens anvisning.

64 §.

Dömes någon för förseelse som i 61 § sägs eller har eljest högre rätt avgjort mål, vari sådan dom meddelats, och innehar den dömda tillstånd eller godkännande, som i denna förordning avses, skall åklagaren ofördröjligen om domen underrätta myndighet som meddelat tillståndet eller godkännandet. Enahanda underrättelseplikt åligger åklagaren, där någon övertygats om gärning som avses i nämnda paragraf men förklarats jämlikt 5 kap. 5 § strafflagen ej kunna fällas till ansvar.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1950.

Genom denna förordning upphävas förordningen den 18 maj 1928 (nr 139) angående explosiva varor samt de särskilda stadganden, som innefatta ändring i eller tillägg till sistnämnda förordning.

Där i lag eller författning förekommer hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelse i nya förordningen, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

Tillstånd, som med stöd av äldre förordning meddelats någon att tillverka eller driva handel med explosiv vara eller att innehava sådan vara i upplagsmagasin, skall för tid tillståndet avser fortfarande äga giltighet under förutsättning att tillståndshavaren före den 1 januari 1950 till länsstyrelsen insänder gällande tillståndsbevis eller bestyrkt avskrift därav med anmälan att han önskar fortsätta rörelsen. Dock vare tillståndshavare pliktig att efter denna förordnings ikraftträdande i utövningen av sin rättighet iakttaga bestämmelserna i denna förordning och med stöd därav meddelade tillämpningsföreskrifter samt de särskilda villkor, som länsstyrelsen med stöd av de nya bestämmelserna kan finna skäligt föreskriva. Där synnerliga skäl äro därtill, må länsstyrelse efter ansökan medgiva, att tidigare gällande tillstånd under viss tid, högst fem år efter förordningens ikraftträdande, må utövas utan iakttagande av viss föreskrift i förordningen.

Explosiv vara, som före denna förordnings ikraftträdande blivit förpackad och märkt enligt då gällande föreskrifter, må innehavas, försäljas och transporteras jämväl efter förordningens ikraftträdande utan hinder av att förpackningen eller märkningen icke överensstämmer med de nya bestämmelserna. Sådan vara må dock icke försändas utan att transportklass finnes angiven å ytterförpackningen.

Beslut enligt denna förordning må meddelas jämväl före den 1 januari 1950, dock med verkan tidigast från och med nämnda dag.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Förordningen den 18 maj 1928 angående explosiva varor skall enligt förslaget ersättas av en ny förordning. I denna har hänsyn tagits till utvecklingen på området. Vissa luckor i nu gällande bestämmelser ha utfyllts. Den nuvarande indelningen av de explosiva varorna i två klasser har ersatts dels av en indelning i fem huvudslag och dels av en indelning i fem transportklasser. Kommerskollegium skall upprätta och utfärda en systematisk förteckning över sådana explosiva varor, som få tillverkas och användas här i riket. Förteckningen skall lämna uppgift om vissa bestämmelser beträffande olika slag av explosiva varor. Tillstånd kräves i stort sett för all tillverkning av explosiva varor. Likaså kräves i princip tillstånd, i allmänhet av polismyndigheten i orten, för varje innehav av sådana varor. Undantag kommer dock att göras för bl. a. vissa pyrotekniska varor. Bestämmelserna om förvaring ha skärpts. I fråga om transportföreskrifterna ha såväl uppmjukningar som skärpningar genomförts. Förenklingar ha vidtagits, framför allt i fråga om det formella förfarandet i olika ärenden. En viss decentralisering har genomförts. Ett stort antal detaljbestämmelser samt föreskrifter av rent teknisk natur ha utmönstrats ur förordningen. I stället får kommerskollegium befogenhet att utfärda kompletterande bestämmelser och tillämpningsföreskrifter. Kollegium äger enligt förslaget medgiva, att för-

ordningens bestämmelser helt eller delvis icke skola vara tillämpliga på visst eller vissa varuslag. Länsstyrelserna få rätt att i individuella fall medgiva undantag från vissa föreskrifter. Den nya förordningen föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1950.

Inledning.

Gällande förordning angående explosiva varor utfärdades den 18 maj 1928 (nr 139). Den har sedermera ändrats vid ett stort antal tillfällen. Därjämte ha vissa avvikelser från förordningen gjorts i kungörelse den 20 april 1945 (nr 126) om tillfällig inskränkning i rätten att sjöledes transportera explosiva varor samt i en tidsbegränsad kungörelse den 29 november 1940 (nr 965) med vissa bestämmelser rörande explosiva varor. Sistnämnda kungörelse har flera gånger förlängts, senast genom kungörelse den 19 november 1948 (nr 719) för tiden intill utgången av år 1949. Nämnas må dessutom, att Kungl. Maj:t i ett flertal fall meddelat dispens från tillämpning av särskilda bestämmelser i förordningen.

Inom statens organisationsnämnd (av år 1930) utarbetades i början av 1930-talet ett förslag, att länsstyrelserna skulle i viss utsträckning frigöras från sin befattning med ärenden angående explosiva varor. Förslaget avsåg, att ärenden rörande tillstånd att tillverka explosiva varor och att anlägga upplagsmagasin för sådana varor samt vissa därmed sammanhängande ärenden skulle överflyttas till kommerskollegium. Förslaget har emellertid icke blivit genomfört.

Under beredskapstiden i samband med andra världskriget uppmärksammades vissa brister i föreskrifterna beträffande explosiva varor. I anledning härav tillkallades i juli 1941 sakkunniga för att utreda frågan om åtgärder beträffande förvaring och innehav av explosiva varor. Med skrivelse den 22 december samma år överlämnade de sakkunniga en av vissa ritningar åtföljd promemoria med förslag till skärpta tekniska föreskrifter för förvaring och innehav av explosiva varor. Sedan yttranden i ärendet inkommit från åtskilliga myndigheter, överlämnade de sakkunniga den 16 april 1942 förslag till vissa ändringar i promemorian. Den 8 maj 1942 förordnade Kungl. Maj:t, att promemorian i den av de sakkunniga reviderade avfattningen skulle för kännedom överlämnas till överståthållarämbetet och länsstyrelserna, med skyldighet för länsstyrelserna att i erforderlig omfattning underrätta vederbörande stadsmyndigheter därom.

Genom beslut den 25 september 1942 bemyndigade Kungl. Maj:t dåvarande chefen för handelsdepartementet att tillkalla högst sex sakkunniga för att utreda frågan om revision av förordningen angående explosiva varor.

Den 8 oktober 1942 tillkallades sex sakkunniga, vilka antogo benämningen 1942 års sakkunniga för revision av förordningen angående explosiva varor. De sakkunniga avgåvo den 17 november 1947 *betänkande med förslag till ny förordning angående explosiva varor m. m.* (SOU 1948: 8). Då i det föl-

jande användes uttrycket de sakkunniga, åsyftas nu ifrågavarande sakkunniga.

Över de sakkunnigas betänkande ha utlåtanden avgivits av ett flertal myndigheter och sammanslutningar.

Härefter har inom handelsdepartementet upprättats det vid propositionen fogade förslaget till ny förordning om explosiva varor.

Förslaget behandlar vissa ämnen, beträffande vilka för närvarande bestämmelser finnas i vapenkungörelsen den 22 juni 1934. Denna kungörelse avses i övrigt skola ersättas genom en ny vapenförordning. Förslag till sådan förordning har förelagts innevarande riksdag genom proposition nr 95, över vilken utskottet avgivit utlåtande nr 44. Till frågan om den närmare gränsdragningen mellan de båda tillämnade författningarna återkommer utskottet i det följande. Vidare torde få hänvisas till framställningen i ovan nämnda proposition och utlåtande.

Rörande en av förslaget betingad ändring i stämpelförordningen har för innevarande riksdag framlagts förslag i propositionen nr 205.

Gällande förordning.

Med hänsyn till den olika farligheten indelas de explosiva varorna i 1928 års förordning i två klasser, första och andra klassen. Klassindelningen är emellertid delvis genombruten genom särbestämmelser för vissa varuslag. Den ligger dock till grund för en stor del av förordningens bestämmelser. Explosiva varor av första klassen få i allmänhet icke tillverkas utan tillstånd av länsstyrelsen, och tillverkningen får i huvudsak blott ske fabriksmässigt. Yrkesmässig tillverkning av explosiva varor av andra klassen kräver likaledes tillstånd av länsstyrelsen, medan icke yrkesmässig tillverkning av dylika varor får äga rum utan särskilt tillstånd. Handel med explosiva varor får blott bedrivas av den, som erhållit tillstånd därtill av länsstyrelsen, samt därjämte i viss utsträckning av tillverkare. I fråga om allmänhetens innehav av explosiva varor gäller, att vissa myckenheter krut, handvapenammunition och pyrotekniska varor få innehavas utan särskilt tillstånd. Därutöver få krut, dynamit eller annan för sprängningsarbete avsedd explosiv vara samt tändhattar för sprängämnen i viss begränsad utsträckning innehavas av den, som har behov av dylika varor och kan uppvisa visst intyg rörande sin person, s. k. säkerhetsintyg. Vidare får arbetstagare utan tillstånd inneha explosiva varor, som arbetsgivare överlämnat till honom för utförande av visst arbete. I övrigt kräves särskilt tillstånd för innehav av explosiva varor. Dylikt tillstånd meddelas av länsstyrelsen eller, då fråga är om s. k. tillfälligt magasin i stad, av poliskammare, magistrat eller kommunalborgmästare. Vissa bestämmelser finnas om hur explosiva varor skola förvaras, men bestämmelserna i ämnet äro ofullständiga. 1928 års förordning innehåller vidare bland annat stadganden om förpackning, märkning, transport och import av ex-

plosiva varor. Enligt bemyndigande i förordningen ha förpackningsföreskrifter i viss utsträckning utfärdats av kommerskollegium. Transportbestämmelserna i förordningen avse huvudsakligen explosiva varor av första klassen. Sådana explosiva varor, som avses i gällande vapenkungörelse, äro underkastade såväl bestämmelserna i 1928 års förordning som föreskrifterna i sistnämnda kungörelse. En särskild myndighet, sprängämnesinspektionen, skall lämna erforderligt tekniskt biträde vid tillämpningen av förordningen angående explosiva varor.

De sakkunnigas förslag.

I fråga om grunderna för lagstiftningen om explosiva varor framhålla de sakkunniga, att regleringen på området tidigare huvudsakligen tagit sikte på farorna vid en rent legal hantering av dylika varor. Sedan genom teknikkens framsteg varornas hanteringssäkerhet vid tillverkning, transport och användning blivit allt större, hade emellertid enligt de sakkunnigas uppfattning faran för obehörig åtkomst och missbruk av varorna trätt i förgrunden jämsides med och före riskerna vid den legala hanteringen. Erfarenheten hade nämligen givit vid handen, att explosiva varor spelade en betydande roll som kampmedel vid politiska oroligheter. Frågan om betryggande förvaring av explosiva varor vore därför i betydande grad en fråga om skydd för samhälls- och rättsordningen.

Med denna utgångspunkt föreslå de sakkunniga, att gällande förordning angående explosiva varor ersättes av en ny, mera omfattande förordning i ämnet. I anknytning till vissa bestämmelser i den nya förordningen föreslås vidare, att sprängämnesinspektionens chefsmyndighet d. v. s. för närvarande kommerskollegium skall utgiva en förteckning över sådana explosiva varor, som få tillverkas här i riket och hit införas. Utkast till dylik förteckning har intagits i betänkandet. De sakkunniga förordade vidare, att det överlämnas till sprängämnesinspektionens chefsmyndighet att utfärda vissa icke tidsbeständiga tillämpningsföreskrifter av teknisk natur. Sålunda skall chefsmyndigheten enligt de sakkunnigas förslag meddela specialföreskrifter rörande förpackning och märkning av särskilda varuslag, förbud mot samförvaring och samlastning av vissa varor samt närmare föreskrifter beträffande förvaringsrums belägenhet och beskaffenhet m. m. Ett utkast till tillämpningsföreskrifter finnes intaget i betänkandet. Slutligen föreslå de sakkunniga, att en Kungl. kungörelse med särskilda bestämmelser rörande statlig myndighets befattning med explosiva varor för krigsmaktens behov utfärdas. De sakkunniga äro för närvarande sysselsatta med att utarbeta förslag till dylik kungörelse.

Vad angår innehållet i den föreslagna nya förordningen må här nämnas, att den nuvarande indelningen av de explosiva varorna i två klasser övergivits. I stället indelas varorna efter användning och gängse benämningar i fem huvudslag: sprängämnen, krut, ammunition, tändmedel och pyrotek-

niska varor. Sådana explosiva varor, som äro avsedda uteslutande eller huvudsakligen för militärt ändamål, särskiljas under beteckningen militära explosiva varor och skulle i princip icke få innehavas av annan än kronan. Med hänsyn till behovet av varierande transportföreskrifter för olika till samma huvudslag hörande varor hänföras vidare de explosiva varorna till fem transportklasser, betecknade A, B, C, D och E. Rätten att tillverka explosiva varor utan tillstånd har i den föreslagna förordningen avsevärt inskränkts. Bestämmelserna om förvaring ha skärpts i anslutning till de riktlinjer, som uppdragits av 1941 års sakkunniga. Härvid ha bestämmelser meddelats bl. a. om erforderlig inbrottssäkerhet och brandsäkerhet för olika slag av förvaringsrum. Vidare har transport av explosiva varor i flera fall än förut blivit föremål för närmare reglering. Bl. a. ha de sakkunniga föreslagit en särskild tillsyn över transporter av varor, tillhörande transportklasserna B, C och D. Den nuvarande rätten att innehava explosiva varor med stöd av säkerhetsintyg har ingen motsvarighet i de sakkunnigas förslag. I princip fordras tillstånd för varje innehav av sprängämnen, krut och sprängkraftiga tändmedel. Beträffande pyrotekniska m. fl. varor skulle sprängämnesinspektionens chefsmyndighet avgöra i vilken utsträckning varorna skulle få innehavas fritt. Beslutanderätten i flertalet ärenden rörande förvärv och innehav av explosiva varor har överflyttats till de lokala polismyndigheterna. De sakkunnigas förslag går vidare ut på att vapenkungörelsens bestämmelser om förvärv av ammunition skola förenklas och överflyttas till förordningen om explosiva varor. Innehavares allmänna åligganden i fråga om explosiva varors vård och behöriga handhavande ha reglerats mera utförligt än tidigare. Vidare ha ansvarsbestämmelserna skärpts i förhållande till nu gällande förordning.

Departementschefen.

Om huvuddragen av den tillämnade reformen anför *föredragande departementschefen, statsrådet Ericsson*, följande:

»På grund av de stora risker, som äro förknippade med handhavandet av explosiva varor, är en särskild reglering på detta område ofrånkomlig. Härtil kommer, att kontroll över flertalet explosiva varor erfordras ur allmänna säkerhets- och ordningssynpunkter. En fri tillgång till dessa varor skulle bl. a. öka möjligheterna till brottsliga handlingar av olika slag.

Gällande förordning angående explosiva varor har ändrats vid ett stort antal tillfällen. Vidare har Kungl. Maj:t i ett flertal fall meddelat dispens från tillämpning av särskilda bestämmelser i förordningen. Tillkomsten av nya slag av explosiva varor i förening med en mångsidigare användning av sådana varor har medfört, att förordningens bestämmelser icke längre motsvara de krav, som med hänsyn till allmän säkerhet å ena sidan och bekväma omsättningsmöjligheter å andra sidan böra uppställas. Vidare saknas föreskrifter i flera viktiga avseenden. Den nuvarande indelningen av de ex-

plosiva varorna i två klasser erbjuder icke tillräckligt stora möjligheter till en differentiering av bestämmelserna på området. Det synes därjämte vara en brist, att icke-yrkesmässig tillverkning av ett stort antal explosiva varor får ske fritt och okontrollerat. Vidare behöva bestämmelserna om innehav och förvaring av explosiva varor skärpas i flera avseenden. Transportbestämmelserna synas böra göras mera fullständiga. Hänsyn bör härvid tagas till utvecklingen på kommunikationsväsendets område. Vidare torde en del förenklingar, framför allt i fråga om det formella förfarandet, samt en viss decentralisation av beslutanderätten kunna genomföras. Dessutom äro ett flertal bestämmelser av teknisk natur i behov av en modernisering. En revision av 1928 års förordning är sålunda i hög grad av behovet påkallad. Lämpligast torde vara att en helt ny förordning i ämnet utfärdas.

Huvudlinjerna i de sakkunnigas förslag ha i stort sett tillstyrkts eller lämnats utan erinran av myndigheter och andra, vilka yttrat sig i ärendet. De invändningar, som gjorts mot förslaget, ha i flertalet fall avsett formella frågor eller bestämmelser av speciell eller teknisk natur. I en del yttranden har dock ifrågasatts, om icke bestämmelserna skärpts alltför mycket och regleringen gjorts alltför långtgående. För egen del anser jag att principerna i de sakkunnigas förslag äro väl lämpade att läggas till grund för en ny lagstiftning. Den rättsliga regleringen på området synes dock i vissa avseenden böra inskränkas i förhållande till vad de sakkunniga avsett. Vidare böra vissa förenklingar genomföras samt möjligheterna till en anpassning efter förhållandena i de enskilda fallen ökas. Bl. a. böra länsstyrelserna få rätt att i en del fall medgiva undantag från förordningens bestämmelser. Även andra avvikelser i sak från de sakkunnigas förslag torde böra göras.

De sakkunnigas förslag till ny förordning är synnerligen utförligt och detaljerat. Det innefattar dock icke någon uttömmande reglering av ämnet utan är avsett att kompletteras med tillämpningsföreskrifter i olika avseenden och med en förteckning över vilka explosiva varor som skola få tillverkas och importeras. Både tillämpningsföreskrifterna och förteckningen skulle enligt de sakkunniga utfärdas av sprängämnesinspektionens chefsmyndighet. Den nuvarande förordningen om explosiva varor är utfärdad av Kungl. Maj:t utan riksdagens hörande. Med hänsyn till bestämmelsernas vikt bör riksdagen beredas tillfälle att yttra sig över den nya författningen. I departementsförslaget ha blott i ringa utsträckning medtagits bestämmelser av teknisk eller eljest mera speciell natur. I stället har kommerskollegium tillerkänts befogenhet att i jämförelsevis stor utsträckning utfärda kompletterande bestämmelser samt tillämpningsföreskrifter till den nya förordningen. Härigenom samt genom den omarbetning i övrigt av sakkunnigförslaget, som företagits, har det blivit möjligt att nedbringa antalet paragrafer i departementsförslaget till 64 mot 99 i nu gällande förordning och 163 i sakkunnigförslaget. Då gällande förordning till dispositionen synes mera överskådlig än de sakkunnigas förslag, har departementsförslaget disponerats i huvudsaklig överensstämmelse med 1928 års förordning.

De sakkunniga ha föreslagit, att vapenkungörelsens bestämmelser om

förvärv av ammunition skulle förenklas och överflyttas till förordningen om explosiva varor. Denna fråga har behandlats i förut nämnda proposition med förslag till vapenförordning. Med stöd av vad där anförts har allmänhetens förvärv, innehav, förvaring och import av ammunition och tändmedel, som avses i vapenförordningen, samt av hagelpatroner och tändhattar för sådana reglerats i sistnämnda förordning eller lämnats helt fria. Frågan om tillverkning och transport av samt handel med dylika varor behandlas däremot i departementsförslaget till ny förordning om explosiva varor. Härvid är att märka, att de föreslagna transportbestämmelserna icke skola äga tillämpning, då behörig innehavare av handvapenammunition själv medför högst 50 kilogram dylik vara.»

Utskottet.

Propositionen innehåller förslag till ny förordning om explosiva varor, avsedd att ersätta 1928 års förordning i ämnet. I materiellt hänseende föreslås betydande nyheter. För allmänheten mest märkbart torde måhända vara, att rätt till innehav av explosiva varor icke längre skall kunna erhållas genom s. k. säkerhetsintyg. Även reglerna om förvaring ha undergått betydande skärpningar. Å andra sidan torde lättnader för allmänheten uppkomma genom de ändrade reglerna för handläggning av ärenden angående explosiva varor.

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att en revision av 1928 års förordning är påkallad. Till de principer, varpå förslaget bygger, kan utskottet ansluta sig. Likaså finner utskottet, att en lämplig avgränsning skett i förhållande till området för den vid innevarande riksdag föreslagna vapenförordningen. Den tillämnade explosivvaruförordningens regler synas i fråga om innehållet väl avvägda.

I formellt hänseende är att märka, att den nya förordningen är av betydligt mindre omfång än den nu gällande. Detta har huvudsakligen åstadkommits genom en utmönstring av detaljbestämmelser av teknisk natur, vilka ansetts böra ha sin plats i tillämpningsföreskrifter, utfärdade av kommerskollegium. Från lagteknisk synpunkt kan anmärkas, att straffbestämmelserna såsom en följd av denna metod för förslagets utformning blivit ganska omständliga och svåröverskådliga.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att riksdagen vid granskning av det vid förevarande proposition, nr 180, fogade förslaget till förordning om explosiva varor ej funnit skäl att göra andra uttalanden än utskottet i förevarande utlåtande upptagit.

Stockholm den 20 maj 1949.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Lindblom, Lindgren*, John Wiktor Jonsson, Löthner*, Ivar Nilzon och Georg Pettersson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Hedlund i Östersund, Lindahl*, Antby, Andersson i Mölndal*, Pettersson i Ersbacken, fröken Öberg och herr Fagerholm.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.